

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

04 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 martie 2019, în cauza penală în privința lui

Calestru Antonio Xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.02.2018 - 15.01.2019;

Instanță de apel: 15.02.2019 - 19.03.2019;

Instanță de recurs: 07.06.2019 - 04.02.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 ianuarie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art.364¹ Cod de procedură penală, Calestru Antonio a fost condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, inclusiv sentința Judecătoriei Cimișlia sediul Central din 07 aprilie 2017, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

De la Calestru Antonio și Calestru Mihail s-a dispus încasarea în mod solidar a sumei de 448,00 lei, în contul statului cu titlul de cheltuieli de judecată.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Calestru Mihail, însă în privința acestuia hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Instanța de fond a constatat că, la 08.11.2017, în jurul orei 02.00, Calestru A. aflându-se pe teritoriul stației PECO „Parstar” situată pe str. Barbu Lăutarul, or. Cimișlia, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu o altă persoană, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au inițiat o ceartă cu Tomescu S., numindu-

l cu cuvinte necenzurate, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, care prin conținutul acțiunilor se deosebeau printr-un cinism și obrăznicie deosebită, pe parcursul căreia l-a lovit cu pumnul în față, apoi cu o sticlă de bere în regiunea capului, ulterior punându-l jos la pământ l-a lovit de câteva ori cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămare corporală ușoară.

3. Avocatul Curtev Alexandr a declarat apel în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința lui Caletru A. să fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, iar potrivit art.84 alin.(3) Cod penal, pedepsele stabilite să fie executate de sine stătător.

În motivarea apelului a invocat că, Calestru A. vina sa în comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut integral și se căiește sincer în cele comise, fapt ce se confirmă prin cererea înaintată, prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, care a fost acceptată de instanța de judecată.

Totodată, Calestru A. a solicitat aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, pe care este în stare să o execute.

A indicat avocatul că, la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță a ignorat faptul că la 28.11.2017, prin decizia Curții de Apel Comrat, Calestru A. a fost condamnat la 5 ani închisoare, iar în baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probă de 3 ani.

La fel, prima instanță nu a luat considerare că, infracțiunea incriminată lui Calestru A. a fost comisă la 08.11.2017, până la pronunțarea hotărârii definitive pe cauza penală la care face trimitere instanța (decizia Curții de Apel Comrat din 28.11.2017), din care motiv art.85 alin.(1) Cod penal, nu este aplicabil în speța dată.

În aceste circumstanțe, în privința inculpatului este posibilă aplicarea, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, pedeapsa penală sub formă de amendă.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 martie 2019, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei lui Calestru A. și pronunțată o nouă hotărâre prin care lui Calestru A., i-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, echivalentul a 50 000 lei.

Ținând cont de termenul aflării inculpatului Calestru A. sub arest preventiv, începând cu 15.01.2019 și până la 19.03.2019, conform art.88 alin.(5) Cod penal, a fost atenuată pedeapsa stabilită sub formă de amendă până la 700 unități convenționale, echivalentul a 35 000 lei.

Potrivit art.84 alin.(4) Cod penal, la pedeapsa stabilită, a fost adaugă deplin pedeapsa neexecutată, aplicată prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 07.04.2017, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 5 ani închisoare, cu suspendare condiționată a executării pedepsei în temeiul art.90 Cod penal, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani și amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalent a 35 000 lei, care urmează a fi executate de sine stătător, conform art.87 alin.(2) Cod penal.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, soluția primei instanțe în partea stabilirii pedepsei este neîntemeiată, deoarece nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.75 Cod penal.

În continuarea concluziilor sale, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.art.7, 16, 61, 75 Cod penal, a remarcat că, infracțiunea săvârșită de Calestru A., se clasifică ca fiind una mai puțin gravă, inițiatorul conflictului a fost Calestru M., ultimul confirmând acest fapt și în ședința instanței de apel, în rezultatul săvârșirii infracțiunii, careva consecințe grave nu au survenit pentru partea vătămată, prejudiciul cauzat acestuia a fost recuperat benevol de către inculpat, circumstanțe care în ansamblu indică la necesitatea stabilirii unei pedepse mai blânde decât cea stabilită de prima instanță.

Totodată, instanța de apel a constatat că, prima instanță incorect a reținut în sarcina inculpatului Calestru A. circumstanța agravantă prevăzută la art.77 lit. a) Cod penal, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, urmând a fi exclusă, deoarece conform revendicării din forma nr. 246 (f.d.41, vol. I), inculpatul nu a săvârșit anterior vreo infracțiune similară pentru care ar fi fost condamnat. Iar condamnarea pentru alte infracțiuni nu poate fi reținută ca relevantă pentru cauză, acuzatorul de stat neargumentând în acest sens imputarea circumstanței agravante respective.

De asemenea, condamnarea inculpatului Calestru A. prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 07.04.2017, menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 28.11.2017, nu poate fi reținută ca temei de stabilire a celei mai aspre pedepse, deoarece a devenit definitivă după săvârșirea infracțiunii în prezenta cauză, iar de sentința în cauză se va ține cont la stabilirea pedepsei prin cumulare.

Mai mult, instanța de apel a ajuns la concluzia că, prima instanță, greșit a aplicat, la caz, prevederile art.85 alin.(1) Cod penal, cu privire la aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de sentințe. Or, la 07.04.2017 a fost pronunțată sentința Judecătoriei Cimișlia sediul Central prin care Calestru A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.166 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 3 ani închisoarea, cu executarea în penitenciar de tip închis, în baza art. 189 alin.(3) lit. b) și d) Cod penal, la 4 ani 7 luni închisoare, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, echivalentul a 30.000 lei, iar în baza art.84 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitiv sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, echivalentul a 30.000 lei. Pedeapsa închisorii aplicată inculpatului Calestru A. a fost suspendată condiționat pe termen de probă de 3 ani (f.d.84-87 vol. I). Subsecvent, a fost stabilit că, prin decizia Curții de Apel Comrat din 28.11.2017, a fost respins ca nefondat apelul înaintat de procuror și menținută fără modificări sentința.

În continuare, instanța de apel a indicat că, cum infracțiunea pe prezenta cauză a fost săvârșită la data de 08.11.2017, iar sentința Judecătoriei Cimișlia din 07.04.2017 a devenit definitivă și executorie la data emiterii deciziei Curții de Apel Comrat, adică la 28.11.2017, deci la caz nu există cumul de sentințe pentru a aplica prevederile art.85

alin.(1) Cod penal.

Astfel, la caz, instanța a conchis că de către prima instanță urmau a fi aplicate prevederile art.84 alin.(4) Cod penal, din care motiv a ajuns la concluzia că, sentința urmează a fi casată parțial, și anume în partea stabilirii pedepsei inculpatului Calestru A. cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Astfel, ținând cont de materialele cauzei și de cele invocate în conținutul apelului înaintat, instanța a considerat ca fiind corect pentru atingerea echității sociale, cu luarea în considerație a faptului că, inițiatorul conflictului este Calestru M. (fapt recunoscut și în cadrul ședinței de apel), prejudiciul material a fost achitat benevol, consecințe grave pentru partea vătămată nu au survenit, să-i fie aplicată acestuia pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, echivalentul a 50.000 lei, deoarece scopul pedepsei penale conform poate fi atins fără izolarea absolută a inculpatului de societate.

La fel, instanța de apel a considerat că, anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalității inculpatului.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, deoarece inculpatul Calestru A. a fost sub arest preventiv de la data de 15.01.2019 și până la 19.03.2019, ținând cont de prevederile art.88 alin.(5) Cod penal, a atenuat pedeapsa stabilită inculpatului în cauză sub formă de amendă până la 700 unități convenționale, echivalentul a 35.000 lei.

Totodată, instanța de apel, potrivit art.84 alin.(4) Cod penal, a adăugat deplin pedeapsa neexecutată de Calestru A. și stabilită prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 07.04.2017, considerând rezonabil și echitabil de a-i stabili definitiv inculpatului în cauză pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 5 ani cu suspendare condiționată a pedepsei în temeiul art.90 Cod penal, pe termen de 3 ani și amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalentul a 35.000 lei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Astfel, cu trimitere la prevederile art.7, 61 alin.(2), 75 Cod penal, recurentul a indicat că, instanța de apel greșit a aplicat criteriile generale de individualizare a pedepsei, or, sancțiunile penale, pentru a-și atinge scopurile și pentru a avea eficiență funcțiilor lor trebuie să fie corect individualizate, motiv pentru care individualizarea pedepselor constituie un principiu de bază a dreptului penal.

Totodată, instanța de apel nu a luat în considerație lipsa circumstanțelor atenuate, prezența circumstanțelor agravante, și anume săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare sau pentru alte fapte care au

relevanță pentru cauză.

Atât în procesul urmăririi penale cât și în procesul examinării în fond au fost stabilite lipsa circumstanțelor excepționale, cât și celor atenuate, iar datele privind personalitatea acestuia confirmă predispunerea inculpatului la comiterea infracțiunilor, ținând cont de caracteristica negativă de la locul de trai, inculpatul Calestru A. anterior a mai comis diferite infracțiuni, fiind condamnat prin *sentința Judecătoriei Cimișlia din 19.10.2005 pe art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar potrivit art.90 Cod penal, 2 ani termen de probă; prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 29.07.2010 în baza art.190 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspunderea contravențională (art.55 Cod penal); prin sentința Judecătorie Cimișlia din 07.04.2017 în baza art.art.166 alin.(2) lit. d), 189 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, cu aplicarea art.84 Cod penal, la 5 ani închisoare, iar potrivit art.90 Cod penal, la 3 ani termen de probă.*

Astfel, reieșind din cele menționate, este evident că inculpatul, fiind de mai multe ori tras la răspundere penală pentru diferite infracțiuni, nu a făcut pentru sine careva concluzii, dimpotrivă a continuat activitatea sa infracțională, fiind sigur că va scăpa de pedeapsă.

Respectiv, pedepsele stabilite anterior nu au avut careva efect asupra inculpatului, nu au influențat asupra corectării și reeducării vinovatului, dar au creat impresia de impunitate pentru acesta, iar impunitatea mărește îndrăzneala.

Totodată, aceste circumstanțe, nu au fost luate în considerație la aplicarea pedepsei de către instanța de apel.

Așadar, în cauza dată nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe care a micșora esențial gravitatea faptei inculpatului Calestru A. ce ar permite de a concluziona că corectarea lui este posibilă fără executarea pedepsei de închisoare și cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă, care este cea mai blândă pedeapsa prevăzută de sancțiunea art.287 alin.(2) Cod penal.

6. Asupra recursului a prezentat referință avocatul Curtev Alexandr în numele inculpatului, care s-a pronunțat pentru respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Conform art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată

trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform art.385 alin.(1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Conform art.394 alin.(1) pct. 1) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (pct. 1., 2. din decizie), instanța de fond, adoptând soluția de condamnare a inculpatului în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, ***nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită.***

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

Potrivit art.414 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel. Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*), nu a

reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință neîntemeiată legal.

A statuat în descriptiv, confuz și neclar, că **”instanța de fond corect l-a recunoscut vinovat pe inculpatul Calestru Antonio Dumitru vinovat de comiterea infracțiunii imputate, calificând corect acțiunile lui în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal”**, iar prin dispozitiv a dispus divergent casarea parțială a sentinței.

La individualizarea pedepsei inculpatului, a luat în considerare o circumstanță agravantă neprevăzută în art.77 Cod penal, cum ar fi: **„săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată”**, nefiind clar dacă a ținut cont de prevederile art.79 Cod penal.

Totodată, este confuză și neargumentată dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, pentru **comiterea cu intenție unei infracțiuni mai puțin grave în perioada de probațiune**, în raport cu prevederile din art.art.90, 85 alin.(3) Cod penal, conform căror pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată, iar în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei **săvârșește în perioada de probațiune o infracțiune intenționată mai puțin gravă**, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată, **la propunerea organului care exercită supravegherea** asupra comportamentului celui condamnat cu suspendarea executării pedepsei.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit, atrage atenția asupra faptului că instanța de judecată desemnată pentru rejudecarea prezentei cauze penale este Curtea de Apel

Cahul, din motiv că la moment, în cadrul Curții de Apel Comrat activează doar cinci judecători, dintre care trei sunt incompatibili, iar în această situație este imposibilă formarea unui alt complet de judecată compatibil pentru judecarea cauzei penale date, în cadrul acestei instanțe de judecată.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 19 martie 2019, în cauza penală în privința lui *Calestru Antonio Xxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 05 martie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico